

323. KÁROLYI MIHÁLY MIHÁLYFI ERNŐHÖZ

(Párizs, 1947. szeptember 22.)

Bizalmas értesülést szereztem arról, hogy a washingtoni State Departmentben senki sem tudott előre Nagy Ferenc rádiószerepléséről. Ezt az információt megerősítette egy neves amerikai újságíró is. Nagy Ferenc szereplése a „Voice of America”-ban a rádió egyik munkatársának volt köszönhető, aki mindenáron becsempesztte a műsorba a volt miniszterelnököt. Két amerikai szenátor szerint, akik tagjai a Marshall-tervvel kapcsolatban felállított és Európába küldött bizottságnak, ez a lépés súlyos hiba volt, annál is inkább, mert Nagy Ferenc az Amerika által hirdetett demokratikus procedúra ellen tiltakozott, amikor passzivitásra szólította fel a magyar választókat. A budapesti amerikai követ tiltakozott is Nagy Ferencnek a rádióban való szerepeltetése ellen. Utóbbi információt azonban fenntartással kell fogadni.

MOL XIX-J-1-j 17. doboz (egykorú másolat)

324. KÁROLYI MIHÁLY MIHÁLYFI ERNŐHÖZ

(Párizs, 1947. szeptember 23.)

Tárgy: Franciaország állásfoglalása a németkérdésben

Mint már korábban jelentettem, a lengyel és a francia kormány között vélemények kicserélése van folyamatban a németkérdéssel kapcsolatban. A tárgyalások kiindulópontja egy lengyel jegyzék volt, amelyet szeptember elején kapott kézhez – információ szerint – a francia kormány. E jegyzékben a lengyel kormány, miután bejelenti, hogy álláspontja a németkérdésben nem változott, felteszi a kérdést, hogy vajon Franciaország részvétele a háromhatalmi londoni konferencián augusztusban nem jelenti-e Franciaország német politikájának revideálását az amerikai felfogásnak megfelelően. A francia részről időközben a lengyel kormányhoz eljuttatott válaszról a Quai d'Orsay-n bizalmasan annyit mondanak, hogy abban a francia kormány kijelenti, hogy álláspontja a németkérdésben nem változott meg, a londoni konferencián való részvétele nem jelenti német politikájának revideálását, és hangsúlyozza, hogy megbízottja Londonban ismételtelen leszögezte a francia álláspontot a németkérdésben, melynek az a jellemzője, hogy Franciaország saját, valamint Németország többi szomszédainak biztonságát tartja szem előtt elsősorban.

A Quai d'Orsay köreiből [az] utóbbi napokban (szept. 23.) egyre határozottabban állítják, hogy a francia-lengyel eszmecsere ma már egy kölcsönös védelmi szerződésről való tárgyalás stádiumába lépett. Ezzel párhuzamosan francia-csehszlovák tárgyalások is folynának, de még kezdeti stádiumban vannak. Mindeme tárgyalásokról a francia sajtó egyelőre mélyen hallgat. A lengyel álláspontra vonatkozóan a Quai d'Orsay-n annyi ismeretes, hogy a kölcsönös segítségre vonatkozó kötelezettségét a lengyel kormány ki szeretné terjeszteni nemcsak *német* támadás esetére, hanem Németországgal *szövetséges* ország támadásának esetére is. Francia részről ezzel szemben az a vélemény alakult ki, hogy az ilyen kötelezettség vállalása túl messze vezetne. A franciák a szerződés érvényét korlátozni szeretnék „német támadás”, illetve „német támadópolitika” esetére. Hogy azonban a lengyel felfogásnak némi koncessziót tegyenek, a Quai d'Orsay-n új formulát találtak, amennyiben hajlandók belemenni a következő megállapodásba: